ಒಂದು ಅಪರಿಚಿತ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡಿಗೆ | ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಲಿಕೆ

ಸ್ಮೃತಿ ರಾಥೋಡ್, ರುಚಿ ಕೊತ್ನಾಲಾ ಮತ್ತು ಮೋನು ಕುಮಾರ್

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟೊಂದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ-ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ದೈಹಿಕ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ! – ಹೀಗೆ ಈ ಪಿಡುಗು ಜನಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ನಿಗೂಢ ವೈರಸ್ಸಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ, ಅಪನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಯಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದೂರದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂಬುದೇ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಿದ್ದರಿಂದ ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗು ತಕ್ಷಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾವು, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದ ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಗತಿಯ ಸಂಭವನೀಯ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಎದುರು-ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಸಿದ್ಧತೆ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಯ ಘಟನೆಗಳು, ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದ ವಿಧಾನಗಳು, ಎದುರಿಸಿದ ಸವಾಲುಗಳು ಹಾಗು ಈ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಮುಂದಿನ ನಡೆ – ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆ

ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಯು ನಮಗೆ ಹೊಸತಾದುದರಿಂದ, ನಾವು ಮೊದಲು ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ವಿವಿಧ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಗಳಾದ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್, ಗೂಗಲ್ ಮೀಟ್, ಗೂಗಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ರೂಮ್, ಝೂಮ್, ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್ ಟೀಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕ ವೇದಿಕೆಗಳಾದ ಗೂಗಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್, ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಯೂಟ್ಯೂಬ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಡನೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯ-ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದೆವು. ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳ-ಬಹುದಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ರಚಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಮುಂದುವರೆದ ಭಾಗವಾಗಿ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ, ವರ್ಗಾಧಾರಿತ ಹಾಗು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಂಡಗಳೊಡನೆ ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್ ಟೀಮ್ಸ್, ಗೂಗಲ್ ಮೀಟ್ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಕರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಓದಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಹಾಳೆ ಹಾಗು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆವು.

ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾದ ಬಳಿಕ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್, ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಕರೆಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆವು. ನಂತರ ಒಂದು ತರಗತಿ ಆಧಾರಿತ ಗುಂಪು ಹಾಗು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಂಪು ಎಂದು ಎರಡು ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡೆವು.

ಆನ್‌ಲೈನ್‌ಗೆ ಪ್ರವೇಶ

ಮೊದಲ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಪೋಷಕರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಅನುಸಾರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಪಿಡಿಎಫ್ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಶಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದೆವು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆಂದು ಪೋಷಕರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಾದರೂ, ಈ ವಿಧಾನವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಬಹು ಸಮಯದವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಣ್ಣ ಪರದೆಯ ಮೊಬೈಲ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಸೆಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸ-ಬೇಕಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಪಿಡಿಎಫ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ಹಂಚಿ-ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೋಷಕರು ಸಹ ಅರಿತುಕೊಂಡರು.

ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು, ಗೂಗಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ (Google Forms) ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೆವು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಇದೇ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಕಾಟ ಮತ್ತು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಲಘು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವಿಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೆವು. ಮೊದಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಸಾಹ-ಭರಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದೊರೆತವು. ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಪಠ್ಯ-ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗು ನೋಟ್ ಬುಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡೆವು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ತನ್ನ ತರಗತಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾತ್ರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸ್ವಯಂ-ಕಲಿಕೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು.

ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವ, ಸರಳ ತನಿಖೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ, ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಹಾಗು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಹಲವು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಕವನಗಳ,

ಕಥೆಗಳ, ಹಾಡುಗಳ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ವಿವರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವಿಡಿಯೋಗಳ ಕೊಂಡಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿ-ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಪುಟದ ಮೂಲಕ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆವು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಏಕಲವ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆವು.

ನಮ್ಮ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕೆಲಸದ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ನಾವು ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮೂಲಕ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಆಧಾರಿತ "ಮನೆಗೆಲಸ"ದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೋಡಿ:

प्यारे बच्चों! अपनी हिंदी की किताब 'रिमझिम-१' के पेज 76 को खोलिए और उसमें आई कविता 'पतंग' को पढ़कर अपने घर के किसी सदस्य को सुनाईये फिर इसको रिकॉर्ड करे हमें भी भेजिए| इसके बाद पेज 77 पर आई गतिविधि 'पतंग का चित्र बनाईये' और 'अब कविता बनाएं' को अपनी नोटबुक में कीजिये| फिर इसका भी फोटो खींचकर हमें भेजिए|

(ಪ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದಿ ಪುಸ್ತಕ 'ರಿಮ್ ಜಿಮ್-1', ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 76ನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ. ಅಲ್ಲಿರುವ 'ಪತಂಗ್' ಎಂಬ ಕವನವನ್ನು ಓದಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಓದಿ ಹೇಳಿ, ಆ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ! ಆ ನಂತರ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 77ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ 'ಪತಂಗ್ ಕಾ ಚಿತ್ರ ಬನಾಯಿಯೆ' ಮತ್ತು ಅಬ್ ಕವಿತಾ ಬನಾಯೆ' ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಿ! ಅದರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ!)

ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ, ಬುಕ್ ಬಾಕ್ಸ್‌ನವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ವಿಡಿಯೋ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಯೂಟ್ಯೂಬ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು: ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಮನೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಲಹೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಂತಾಲ್ ಜಾನಪದ ಆಧಾರಿತ (ಫಸ್ಟ್ ಹೌಸ್) "ಮೊದಲ ಮನೆ"ಯೆಂಬ ಕಥೆಯೇ ಇದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯೂ ತನ್ನದೇ ದೇಹದ ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನು ಹೋಲುವ ಮನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹಿತರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು: ಈ ವಿಡಿಯೋ ಕಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ನಂತರ "ಗುಂಪುಕೆಲಸ"ಕ್ಕೆ ಇದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ನಿಮಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ? ಈ ವಿಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿದ್ದವು? ಮನೆಯನ್ನು ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು (ಮರ/ಇಟ್ಟಿಗೆ)? ಮನೆಯ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿದಿರಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು? ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಪರಸ್ಪರ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗದ, ಅಸಮಕಾಲೀನ "ದೂರಶಿಕ್ಷಣ" ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಎಂದು ನಾವು ಕ್ರಮೇಣ ಮನಗಂಡೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ತಾವಾಗಿಯೇ ಸೇರಲು ಬಯಸಿದಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಗೂಗಲ್ ಮೀಟ್ ಮೂಲಕ ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲೇ ಸಮಕಾಲೀನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಯಾರ ಬಳಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪರ್ಕ-ವಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೂರವಾಣಿಯ ಮೂಲಕ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದೂರವಾಣಿಯ ನಿದರ್ಶನವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕುವಂತಿದ್ದು, ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ನ ಮೂಲಕ ವಿಡಿಯೋಗಳು, ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗಳು, ಗೂಗಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಾಲತಾಣಗಳ ಕೊಂಡಿಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಇದು ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ / ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಅನ್ನು ಒಂದು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಭಂಡಾರವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಲ್ಲದೇ ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಹಾಗು ಚರ್ಚಾವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳ-ಬಹುದು. ಫೇಸ್‌ಬುಕ್‌ಗೆ ಜಿ ಮೇಲ್ ಖಾತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದರೆ, ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವಿಡಿಯೋಗಳ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಜಿ ಮೇಲ್ ಖಾತೆ ಇಲ್ಲದೆಯೂ, ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ, ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವೇದಿಕೆಗಳೆರಡೂ ಕಾರ್ಯ-ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನೇರಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಗೂಗಲ್ ಮೀಟ್‌ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಮತ್ತು ತಂಡದ ಕಾರ್ಯ-ಕ್ರಮಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ವಿಡ್ತ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮನೆಮನೆ ಭೇಟಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಕಲಿತದ್ದು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಪಿಡಿಎಫ್ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸ್ಕ್ರೀನ್‌ಶಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು, ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪೋಷಕರ ಆಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ, ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು (ಈ ಕಡತಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಕರೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರು).

ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಸಡಿಲಗೊಂಡೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ-ಯಾಗುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ನಿಧಾನವೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದ್ದು ಆಗಿರದೇ ಇರಲು ದುರ್ಬಲ ಹಾಗು ಆಗಾಗ ಕಡಿತಗೊಳ್ಳುವ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ತೆರವಾದ ಬಳಿಕ ನಾವು ಕರಪತ್ರಗಳು, ಕಾರ್ಯಹಾಳೆ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೇ ತಲುಪಿಸಿದೆವು. ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗಲು ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡೆವು.

ನಾವು 15 ದಿನಗಳ ಆವರ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80ರಿಂದ 85ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗು 30 ದಿನಗಳ ಆವರ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5ರಿಂದ 10ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಆಸಕ್ತಿಕರ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 5ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹು ದೂರದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದುದರಿಂದ ಭೇಟಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಇವರೊಂದಿಗೆ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್, ಗೂಗಲ್ ಮೀಟ್ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲೇ ಸಂವಹನ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 5ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಭೇಟಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಾವು ಆನ್‌ಲೈನ್ ದೂರಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ಪ್ರತಿ ವಿಷಯವನ್ನೂ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ರುಚಿ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, “ಕಲೆ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ನಾನು ಬಹಳ ಸಹಜ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಗಣಿತಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಆ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೂ ನನಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಾನು ಕಾರ್ಯಹಾಳೆ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು, ಗೂಗಲ್ ಶೀಟ್ ಬಳಸುವುದನ್ನು, ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವಿಡಿಯೋ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಹಾಗು ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ”.

ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಾಲುಗಳು

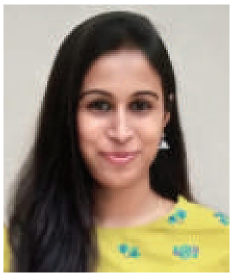
ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಪರದೆಗಳ ಕಿರಿದಾದ ಗಾತ್ರ, ದುರ್ಬಲ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪರ್ಕ, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಕೊರತೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆನ್‌ಲೈನ್ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಾವು ಎದುರಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು. ಇದಲ್ಲದೇ, ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಹೊಂದಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಏಕೈಕ ಮೊಬೈಲನ್ನು ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಮುಂದಿನ ದಾರಿ

ಕೋವಿಡ್–19 ಒಂದು ಜಟಿಲವೂ, ಅಭೂತಪೂರ್ವವೂ ಆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಿತ್ತು; ಆದರೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಬೋಧನಕಲೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನಾಗಲೀ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಧಾರಿತ ಮನೆಗೆಲಸ, ಕಾರ್ಯಹಾಳೆ ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹಾಗು ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ತನ್ನವೇ ಆದ ಮಿತಿಗಳಿವೆ.

ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಸಮಯದ ಮತ್ತು ತದನಂತರದ ಎಲ್ಲಾ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆ–ಭೇಟಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹಾಗು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗ–ಬಹುದಾದ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಂಭಾಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆ
ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಮಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಡೀ ಶಾಲಾ ತಂಡದ ಕೊಡುಗೆಗೆ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.
ಈ ಲೇಖನವು ತಂಡದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕೆಲಸದ ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಮೃತಿ ರಾಥೋಡ್ ಅವರು ಉತ್ತರಾಖಂಡ್‌ನ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯ ಮಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು smriti.rathore@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ರುಚಿ ಕೊತ್ನಾಲ ಅವರು ಉತ್ತರಾಖಂಡ್‌ನ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯ ಮಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ruchi.kotnala@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಮೋನು ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಉತ್ತರಾಖಂಡ್‌ನ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯ ಮಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು monu.kumar@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: **ಕುಶಾಲ್ ಬಿ. ಎಸ್** । ಪರಿಶೀಲನೆ: **ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್ ಎನ್**